РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу.
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 22-го мая 1917. Ч. 59. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, May 22, 1917. No. 59.

ВЕЛИЧАВА МАНЇФЕСТАЦІЯ В КИЄВІ.

Нове російське правительство оголосило свою політичну програму.

Небавом відїде до Франції перше американське війско в силї 25.000.

РЕҐІСТРОВАНЄ ВІДБУДЕТЬ СЯ ДНЯ 5. ЧЕРВНЯ.

Вісти з України.

Українська манїфестація в Києві.

Київ, 2. цьвітня. — **Вчера відбула ся українська манїфестація.**

Безконечні ряди жовнїрів, студентів, селян і робітників дефілювали при звуках українських гимнів, маршів і „марселєзи" з українськими прапорами попри городську думу (ратуш).

Богато учасників манїфестації було одїтих в народні строї. На переміну з музикою співано українські пісні.

В поході звертала на себе велику увагу ґрупа українських артистів з театру Садовського, представляючи давне козацьке військо.

На таблицях видніли найчастійше написи зі жаданєм АВТОНОМІЇ УКРАЇНИ, ОКРЕМОГО ГЕТЬМАНА І ФЕДЕРАТИВНОЇ РЕПУБЛИКИ.

Перед городською думою величезний хор, зложений з тисячів голосів, відспівав „Заповіт" Шевченка і український гимн „Ще не вмерла Україна".

Поява на думськім бальконі українського „батька", професора ГРУШЕВСЬКОГО, якого винесли туди на руках, викликала величезну радість.

Від городської думи похід рушив на Софійську площу і до памятника Богдана Хмельницького, в руці котрого враз з булавою повівав український народний прапор з написию:

„ХАЙ ЖИВЕ ВІЛЬНА УКРАЇНА".

Під памятником відбуло ся величаве віче. Бесїдники промовляли виключно в українській мові на тему нових виглядів, які відкривають ся для України.

(„Русское Слово", з дня 3. цьвітня).

Торжествене отворенє української гімназії в Києві.

Київ, 1. цьвітня. — **Нинї відбуло ся торжествене відкритє першої української гімназії.**

По виголошеню привітних бесід дїти відспівали: „Ще не вмерла Україна" і „Гей не дивуйте".

Торжество закінчено висланєм привітних телеграм до міністра просьвіти, Мануїлова, і до президента думи, Родзянка.

Орган київських українських студентів.

Київ, 7. цьвітня. — Нинї вийшло перше число українського журнала **„Стерно" — орган київського українського студентства.** В многих містах України вийшли українські ґазети і журнали. — („Новое Время").

ВОЄННІ ПРИГОТОВАНЯ ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

5. ЧЕРВНЯ ВІДБУДЕТЬ СЯ РЕҐІСТРОВАНЄ ОБОВЯЗАНИХ ДО СЛУЖБИ ВІЙСКОВОЇ.

ВАШИНҐТОН, 18. мая. — **Президент Вілсон підписав нинї закон про примусову службу військову і оголосив проклямацію, визначуючи день 5. червня (від год. 7-ої рано до год. 7-мої вечером) на реґістрованє осіб, обовязаних на підставі нового закона до служби військової.**

Обовязок реґістрованя.

До реґістрованя є обовязані зголосити ся всї мущини, які скінчили вже 21 рік житя, а котрим ще не минув 31 рік житя, беручи за підставу день 5. червня. Лише ті особи, які находять ся під теперішну пору в чинній службі військовій, є звільнені від реґістрованя.

Реґістрованє буде відбувати ся в льокалях голосованя виборчих округів.

Кара за ухуненє від реґістрованя.

Мущина, котрий є обовязаний до реґістрованя, буде караний за несповненє сього обовязку вязницею до одного року.

Подібній карі, а навіть поставленю перед військовий суд, підлягають особи, котрі при реґістрованю подадуть неправдиві зізнаня, які мали би на цїли викрутити ся від військової служби.

До дня 5. серпня цїла міліція буде покликана під оруже.

ВАШИНҐТОН, 18. мая. — **На підставі нового військового закона міліція всїх стейтів буде до дня 5. серпня покликана під оруже і сповняти-ме службу федеральну.**

Ґуберитори поодиноких стейтів є уповажнені піднести силу міліції свого стейту до сили військової.

До покликаня міліції є назначені отсї речинцї:

15. липня: Ню Йорк, Пенсильванія, Огайо, Вест Вірджінія, Мішіґен, Вісконзін, Міннесота, Айова, Норт Дакота, Савт Дакота і Небраска.

25. липня: Мейн, Ню Гемпшір, Вермонт, Масачусетс, Род Айленд, Конектікут, Ню Джерзи, Делавар, Меріленд, Дістрікт оф Колюмбія, Тенесі, Ілїнойс, Монтана, Вайомінґ, Айдаго, Вашінґтон і Ореґон.

5. серпня: Індіяна, Кентокі, Джорджія, Флоріда, Місісіпі, Арканзо, Луізіяна, Оклагома, Тексас, Мізурі, Кензас, Колорадо, Ню Мексіко, Арізона, Юта і Калїфорнія.

25.000 війска під командою ґен. Першінґа відїде до Франції.

ВАШИНҐТОН, 18. мая. — **Президент Вілсон видав нинї зарядженє, щоби одна дивізія американського війска відїхала під командою ґен. Першінґа до Франції в як найскоршім часї.**

Ґенерал Першінґ враз зі своїм штабом відїде до Франції значно скорше.

Здогадують ся, що дивізія буде зложена зі всїх родів війска та буде числити разом около 25.000 людий.

Розевелт, як доносять, не одержить дозволу на зорґанізованє корпуса добровольців. На таке рішенє президента Вілсона вплинуло становище ґенерального штабу, який рішучо заявив ся проти висиланя невправлених добровольців на терен війни до Европи.

3.500 літаків в протягу одного року.

ВАШИНҐТОН, 20. мая. — На засїданю Ради народної оборони принято до відома звіт летничої комісії.

Зі звіту сеї комісії виходить, що є намір в протягу року вибудувати 3.500 військових літаків. В слїдуючім році виріб літаків мав би бути подвоєний.

Комісія надїєть ся також, що в протягу першого року зможе поставити около 6.000 вправлених летунів.

В РОСІЇ.

Нове правительство оголосило свою програму.

ПЕТРОҐРАД, 19. мая. — **Нинї покінчено наради в справі утвореня нового кабінету і уложеня будучої програми для нового правительства.**

Програму нового правительства підписали всї члени нового кабінету і подали її до відома загалу.

Треба надїяти ся, що отсим небезпечна криза, яка грозила Росії, зістала зовсім усунена. Склад нинїшного кабінету вказує, що в Росії є лише одно правительство, яке є вповні виразом змагань революційної демократії.

Члени коаліційного кабінету.

ПЕТРОҐРАД, 19. мая. — В склад коаліційного кабінету війшли отсї особи:

Кн. Львов — президент кабінету і міністер внутрішних справ.

Терещенко — міністер заграничних справ.

Коновалов — міністер торговлї і промислу.

Ґоднев — міністер державної контролї.

Перевезев — міністер судівництва.

Пешехонов — міністер поживи і амуніції.

Скобелев — міністер працї.

Керенський — міністер війни.

Шинґарйов — міністер фінансів.

Кн. Церетелї — міністер почти і телеграфу.

Некрасов — міністер зелїзниць.

Мануїлов — міністер просьвіти.

Проф. Ґріма покликано до кабінету, призначуючи йому справи, які стоять у злуці зі скликанєм конституційних зборів.

Кн. Шаховський — секретар першої думи, іменований міністром для публичної помочи.

Вся надія Росії спочиває на Керенськім.

ПЕТРОҐРАД, 20. мая. — **Новий міністер війни, Керенський, став нинї в Росії „мужем години".**

Керенський заявив ся рішучим противником окремого мира і є головним сторонником дальшого веденя війни.

Найважнїйшою задачею Керенського під сю пору є завести карність в російській армії і заохотити її до дальшої боротьби з ворогом. Від сього буде залежати не лише сила теперішного кабінету, але й цїла будучність Росії.

Керенський взиває дезертирів до повороту.

ПЕТРОҐРАД, 19 мая. — Новий міністер війни, Керенський, видав до армії отсей розказ:

„Вітчина в небезпеці. Кождий мусить зробити все, що в його силї, щоби відвернути небезпеку.

„Поданя офіцирів на високих становищах, щоби звільнити їх від відповідального уряду командантів, не будуть узгляднені.

„Взиваєть ся дезертирів, аби до дня 28. мая ставили ся в армії і фльоті.

„За несповненє сього приказу чекає строга кара".

Керенський не боїть ся протиреволюції.

ПЕТРОҐРАД, 20. мая. — На зборах делеґатів чорноморської фльоти Керенський сказав:

„Як довго я є міністром війни, зусиля перевести протиреволюцію є неможливі. Душею нашого нового режіму є повна згода з нашими союзниками".

Промова Керенського на конґресі селян.

ПЕТРОҐРАД, 19. мая. — **На конґресі селян міністер війни, Керенський, заявив, що головною задачею нового правительства буде завести зелїзну карність в російській армії.**

Керенський, взиваючи делеґатів селян, щоби помагали привернути мораль серед російського війска, сказав між иншим отсе:

„Мусимо передівсїм укріпити горожанську свободу. А се є можливе лише тодї, коли кождий з нас сповнить свій обовязок. Мусимо показати, що ми вміємо не лише нищити, але й будувати.

„Жовнїри, моряки, офіцири! Взиваю вас, щоби ви зробили ще послїдне геройське дїло. Поможіть менї показати перед сьвітом, що російська армія може заслужити собі ще на поважанє.

„Може видасть ся кому дивним, що я, котрий нїколи не був жовнїром, підняв ся так тяжкої задачі, як зреорганізованє армії, але я переняв її, бо знаю, що карність є вашим обовязком і полягає на взаїмнім поважаню. Я нїколи не знав, що то є карність, але помимо того я постановив завести зелїзну карність в армії і я певний, що се осягну.

„Воно є конечне не лише на фронтї, але також у нутрі держави, щоби здобуту свободу привести на конституційні збори. Нехай на тих найбільших народних зборах не повторять ся випадки з 1905 р., коли то селяни здобули землї, але не були вcилї їх задержати у своїх руках.

„Небаром відїду на боєвий фронт. Позвольте менї, щоби я міг там сказати, що російські селяни хочуть задержати землю, яка їм належить ся, та що жадна сила її в них не відбере. Позвольте однак менї заявити на фронтї також, що селяни жадають, аби для осягненя сеї цїли кождий сповняв свій обовязок зі самопожертвованєм".

НА МОРИ.

МОРСЬКА БИТВА В КАНАЛІ ОТРАНТО.

Австрійцї знищили 25 кораблїв.

ЛОНДОН, 18. мая. — Австро-угорська адміралїція доносить:

„В понедїлок в ночи відділ легких кораблїв зробив успішний напад в каналї Отранто і знищив 1 італійський торпедовець, 3 кораблї торговельні і 20 зоружених кораблїв патрульних. 72 анґлїйських моряків, які належали до залог затоплених кораблїв, взято в полон.

„Підчас повороту звели наші кораблї з переважаючою силою неприятельської фльоти, зложеної з кораблїв анґлїйських, француських і італійських, ряд битв, в яких неприятель поніс значні втрати. На двох кораблях завважено огнї.

„В битві брали участь зі сторони неприятеля також підводні лодки і літаки, але без успіху. Натомісць діяльність наших морських літаків була сьвітла. Бомбами поцїлено два кораблї неприятеля.

„Всї кораблї повернули до пристани в повнім числї; згинуло лише кілька осіб зі залоги і деякі кораблї потерпіли незначне ушкодженє.

„Нїмецька підводна лодка, яка також брала участь в битві, влучила торпедою 4-коминовий корабель анґлїйський.

Анґлїйський звіт подає втрату лише 14 кораблїв.

ЛОНДОН, 18. мая. — Урядовий звіт анґлїйської адміралїції звучить:

„На підставі рапортів, одержаних від команданта анґлїйської фльоти на Адрійськім мори і від італійської адміралїції, відділ австрійських кружляків і торпедовців затопив 14 анґлїйських патрульних кораблїв.

„Анґлїйський кружляк „Дартмут" і італїйський „Брістоль" пустили ся на чолї італійських і француських торпедовців в погоню аж під пристань Катаро. Коли неприятелеви прийшли на поміч більші воєнні кораблї, наші уступили з поля битви.

„Наші летуни ствердили, що бачили один австрійський кружляк в огни. Після рапорту анґлїйського команданта один кружляк зістав сильно ушкоджений.

„В часї повороту ворожа підводна лодка торпедувала корабель „Дартмут", однак корабель вдало ся ще затягнути до пристани".

Корабель „Камеронія" (11.000 тон) з транспортом війска затоплений.

ЛОНДОН, 17. мая. — Анґлїйська адміралїція оголосила отсей звіт:

„Анґлїйський транспортовий корабель „Камеронія", з військом на покладї, зістав затоплений дня 15. червня торпедою ворожої підводної лодки на Середземнім мори. Бракує 140 людий. Треба припускати, що вони потонули".

(„Камеронія" (11.000 тон) належала до корабельної компанії „Анкор Лайн", але від 1915 р. анґлїйське правительство винаймило сей корабель, уживаючи його до перевозу війск на Середземнім мори).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
Published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 428 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободї" редакция не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилї.

—o—

Телеграма з Льозанни (Швайцарія) до петроградської „Рєчи" (з 3. цьвітня) доносить:

Російські події викликують велике заінтересоване серед народів Австро-Угорщини, особливо серед Українців. **Галицька українська преса усильно обговорює надії і вигляди, зроджені російською революцією, а також впливи, які вона може мати на положене Українців в Австрії.**

Львівське „Діло" пише:

Свого часу революція 1905 року викликала в Австрії великий рух і мала серіозні наслідки в австрійській політиці, а іменно введене загального виборчого права. Треба думати, що і теперішна революція відізветь ся в імперії Габсбурґів. Можна сказати, що нове положенє справ в Росії ставить Українців лицем в лице з новою ситуацією.

Українські часописи в Галичині, не зважаючи на остру цензуру, заявляють, що події в Росії потягають за собою цілком нову постанову українського питаня і ставлять його в инше положенє. Часописи виявляють надію, що небавом вони почують заяву в тій справі нового правительства. Українське бюро в Швайцарії додає, що положенє може стати впоперек істнуючому в теперішний час. — (Телєграма з Ціріху, Швайцарія, до „Рєчи", з 3. цьвітня).

І теперішний намісник Галичини, ґраф Карло Гуйн, заявив, що буде вступати в слїди своїх попередників. У своїй першій промові він сказав, що мимо пезнаня обох краєвих мов, то є української і польської, він буде придержувати ся засади, що польська мова є урядовою мовою в Галичині...

Яко намісник — говорив ґр. К. Гуйн — я не знаю ріжниць суспільних, національних або релїґійних. Моєю одинокою задачею є відбудова краю. Всякі скарги, які дійдуть до мене, я буду по батьківськи рішати.

Але ґр. Гуйн забув, що галицьке намісництво є в руках Поляків і всяка скарга з української сторони не дійде до нього, як і за часів його попередників.

Російський премієр і міністер внутрішних справ, князь Юрій Львов, в розмові з кореспондентами часописий між иншим сказав:

Тимчасове правительство з повним чутем відносить ся і до культурно-національної самоуправи національностий Росії. **В справах міністра просьвіти воно пійшло вже на стрічу жаданям українського населеня, научати в народній школї на рідній мові.**

Щодо місцевих автономій то се, як і инші питаня будучого державного устрою, справа конституційних зборів. Тимчасове правительство в своїм положеню не уважає себе компетентним рішати сї справи.

В Росії прийшла черга і на так званих „галицко-русскихъ", на кацапів. Петроґрадське „Новое Время" подає слїдуючу телєґраму:

КИЇВ, 7. цьвітня. — **Центральна Українська Рада постановила піднятн справу назначеня слїдства над орґанізацією обрусителів прикарпатської Руси.**

За зраду рідного, українського народу мусить тепер відпокутувати Дудикевич і компанія.

В Росії будуть судити тепер тих, які в Галичині здержували нашу культурну, просьвітну і політичну роботу.

Хто свій нарід зрадив, той не має місця між чесніми і демократичними народами сьвіта.

Україна в економічнім житю Росії.

Звичайно приймаєть ся, що Росія належить до найбогатших держав сьвіта, забуваючи при тім вагу її окраїн, без яких вона нїколи не здобула би собі в сьвіті тої пошани, яку тепер має. Побіч Сибіри найважнїйшу ролю в економічнім житю Росії грає без сумніву Україна, а щоб красше се розвинути і доказати, перейдемо до докладнїйшого перегляду тої думки, якої здійсненє не є річ легка, з огляду на затиранє урядом всяких ріжниць, виказуючих окремішність провінцій від общерусскости. Але ми попробуємо.

Взявши на увагу величину поверхні европейської Росії, крім Фінляндії, яка жиє більше відрубним житєм, і крім України, і порівнавши її з поверхнею України, бачимо, що Росія є 10 разів більша від України і має 22 рази більше людности від неї, а родить збіжа всього тільки три рази більше ніж Україна, підчас коли повинна би вона після величини своєї поверхні родити 10 разів більше, а не три рази, а в порівнаню до числа людности — 22 рази більше. З того слїдує, що хоч Україна 10 разів меньша від Росії і має 22 рази меньше людности, то всетаки дає одну третину всього збіжа Росії, з чого, можна з гори напевно сказати, дуже много українського збіжа не зїдаєть ся на Україні, а воно годує Росію, або йде за границю. Річ се незвичайно важна, бо наглядно вказує на економічну силу України і дозволяє відти будувати ріжні заключеня політичної натури.

Найважнїйшим занятєм на Україні є хлїборобство, яке розвиваєть ся дуже гарно на чорноземних степових просторах і є одним з головних доходів краю. Коли ми звернемо ся до статистики засіву і збірки послїдних лїт, то там знайдемо, що пересїчно на Україну припадала одна двайцять-трета часть засїяного простору всеї Росії і тількиж збірки, або иншими словами: Україна дала півтретя разу більше збіжа ніж повинна би дати відповідно до своєї поверхні. Розумієть ся, що з того збіжа дуже мало лишаєть ся на Україні, а много йде за її межі, про що, для приміру, посьвідчить нам харківське земство за роки 1903—1905, відки в двох роках вивезено збіжа 31,808.900 пудів (пуд = 16.38 кґ.), з того 3,147.400 пудів по харківській ґубернії, 925.200 пудів в порти Балтійського моря, 12,-641.300 пудів у чорноморські порти, 12,990.600 пудів в „прочія местности имперії", а 2,104.400 пудів на пограничні стації. Тут як на долони ясно, куди дїваєть ся хлїб України. Недаром Москалї називають Україну „житницею (шпихлїрем) Россії".

Другим важним занятєм, невідлучним від хлїборобства, є скотарство. Але тут також Україна йде передом, на що вказують численні статистичні дані, після яких за послїдні роки худоба на Україні в відношеню до Росії так представляла ся у відсотках: коний 19%, рогатої худоби 18%, овець, баранів і кіз 13%, свиний 27%. Се ясно говорить за тим, що Україна є також знаменитим складом мяса для Росії.

Після скотарства Україна не уступає Росії і в богатстві мінеральнім, а противно: являєть ся незвичайно богатим її жерелом і одиноким доставцем деяких металїв, яких нїде в Росії нема, прим. живе зрібло і дорога глина каолїн. За послїдні роки Україна випродукувала 69% зелїзних товарів всеї Росії. Щодо угля то Україна дає Росії чотири пяті всього потрібного їй камяного угля, а соли 27%. Дуже важне місце на Україні займає цукроварство. Тут родить ся чотири пяті цукрових бураків всеї Росії, тут є дві треті всїх цукроварень і більше ніж чотири пяті всеї продукції мілкого цукру.

В сей спосіб побіжно прослїдили ми хлїборобство, скотарство, гірництво і цукроварство, полишаючи на боці — задля браку статистичних даних — инші галузи економічного житя України, але на основі всього висше сказаного стає ясним економічне богатство України і її вплив на російське житє. Без України — сьміло можемо сказати — Росія нїколи не була би Росією, а зійшлаб до малозначучої Москви, з якою сьвіт зовсїм не числив би ся.

Щоби ще раз ясно уявити собі процентове відношенє України до Росії в цифрах, наводимо слїдуючу табельку:

	Рік	По всїй Росії		По всїй Україні		З того % на Україні
Овець баранів і кіз	1907	46,574.163	штук	6,075.482	штук	13
Готове зелїзо	1900	29,875.712	пудів	5,113.523	пудів	17
Коров і волів	1907	36,568.517	штук	6,357.632	штук	18
Коний робучих	1907	18,334.724	штук	3,524.414	штук	19
Засїяно хлїбом	1907	63,472.607	десятин*)	14,869.011	десятин	23
Вродило хлїба	1907	2.714,394.700	пудів	616,067.800	пудів	23
Свиний	1907	11,370.684	штук	3,005.743	штук	27
Сіль	1905	112,558.734	пудів	30,109.285	пудів	27
Марґанцева руда (манґан)	1907	30,989.287	пудів	9,840.150	пудів	32
Цукор в кістках	1908-9	6,703.411	пудів	3,260.584	пудів	49
Сталь	1905	138,364.610	пудів	81,279.205	пудів	58
Зелїзні руди	1905	301,473.549	пудів	188,721.367	пудів	60
Камяний уголь	1905	1.040,219.803	пудів	798,569.633	пудів	79
Живе срібло	1905	5,131.530	пудів	5,131.530	пудів	100
Каолїн	1904	1,444.826	пудів	1,444.826	пудів	100

Ось з тої табельки дуже докладно видимо економічну самостійність України, без якої економічне житє Росії є неможливе. Додамо ще одну річ, а іменно: з податку, який платить Україна, вона побирає для себе тільки 55%, а решта пропадає поза її межами. Факт сей доволї поучаючий про визискуванє нас чужинцями. **З того всього ми бачимо ясно, що Україна може, повинна і мусить на слїпо, замкнувши очи, домагати ся для себе повної автономії, бо вона є економічною силою, яка годує трохи не половину Росії.**

*) Десятина=1¾ морґа.

Новий курс польської політики.

В шікаґовськім „Дзєннїку Звйонзковім (ч. 111, з 11. мая б. р.) є поміщена статя професора В. Лютославского п. з. „Московська революция".

Статя цїкава щодо змісту, зглядно щодо поглядів. Проф. Лютославский від довшого часу писав політичні статї до „Дзєннїка Звйонзкового", в яких все прихильно відносив ся до Росії. Остання-ж статя на превелике диво є навіяна иншим духом... Вона наскрізь ворожа новому правительству Росії, а се відбиваєть ся на початку статї, де проф. Лютославский питає своїх читачів:

Чи маємо вірити лїбералам і соціялїстам більше ніж родинї Гольштайн-Ґотторп?

А дальше говорить:

Вправдї новий уряд відразу обіцяв нам незалежність, але тільки в етноґрафічних границях, даючи нам лише ту дрібну часть украдених підступом від нас земель, де більшість населеня говорить по польськи. Для нас політична злука Руси і Литви з Польщею є услівєм назалежного істнованя і всяка незалежність, ограничаюча наші посїлости до земель етноґрафічно польських, буде фікційною (видуманою).

„Досить! Кілька повисших стрічок сказали нам дуже богато. Відповіли нам на питаня: „чому Поляки відносять ся ворожо до нового правительства?" і „які їх наміри", а також вказали нам на моральну сторону Поляків.

Поляки виступають ворожо проти нового правительства Росії тому, що се правительство признає Полякам Польщу, але лише **в етноґрафічних границях.**

Наміри Поляків були, щоби до Польщі влучити Україну і Литву.

Відповіди на повисші два питаня дають нам наглядний доказ моральної вартости Поляків. Коли Поляки є ворогами нового російського правительства лише тому, що се правительство не годить ся віддати їм на поталу инші народи, то тимсамим **Поляки є ворогами демократії, є ворогами тих принципів, за які щойно проляла ся кров на улицях Петроґраду, за яку культурний сьвіт віками боров ся, бореть ся і буде боротись!**

* * *

Пишучи свою статю, проф. Лютославский глузує собі з демократії, кажучи, що український і литовський нарід мав в Польщі велику свободу... А панщина, кріпацтво, Хмельниччина, Гайдамаччина, Коліївщина — чи се наслїдки польської свободи?...

* * *

Вихвалюєть ся проф. Лютославский в „Дзєннїку Звйонзковім", що Поляки мають шляхотне вихованє і розуміють инакше вільність і справедливість, як теперішні Москалї. А в доказ того відмінного від Москалїв розуміня проф. Лютославский кричить:

Домагаймо ся, щоби нам віддали передівсїм те, що нам забрано від 1772 року.

То значить Поляки жадають, аби їм віддано українську часть Холмщини, Волинь, Поділє і т. п. Се також польське „розуміне справедливости"...

* * *

Кровава історія Поляків, їх заборчість і нахабність виставляють тепер на сьміх самих Поляків. На сьміх, на ганьбу перед культурним сьвітом.

* * *

Були **Поляки** ревними приятелями Росії за часів панованя Николая II., то значить: **вони були ревними приятелями автократії, самодержавя і царя.**

Тепер **Поляки** стали ворогами нового правительства Росії, то значить: вони **стали ворогами демократії.**

Програма нового російського правительства.

—o—

Нове російське правительство оголосило заяву, в якій подало до відома загалу програму своєї будучої політики.

Основною точкою програми є як найскорше привернути загальний мир у сьвіті, мир без здобутків і відшкодовань, мир на підставі права народів, аби вони самі могли рішати про свою долю, виключаючи пановане одного народу над другим.

Заяву віднисали кн. Львов, президент кабінету, і всї прочі члени кабінету. Повний зміст заяви нового правительства звучить:

Провізоричне правительство, зорґанізоване і скріплене представниками революційної демократії, заявляє, що буде енерґічно старати ся перевести в житє ідеї свободи, рівности і братерства під прапорами, під котрими зродила ся велика російська революция. Провізоричне правительство згодило ся на отсї основні точки щодо своєї політики на будуче:

Перше: Щодо заграничних справ то провізоричне правительство, відкидаючи згідно з цїлим народом всякі гадки про окремий мир, **приймає зовсїм отверто за свою цїль привернене загального мира, без пановання над другими народами, без здобуваня і привлащуваня собі чужих земель — мира без здобутків і відшкодовань, основаного на праві народів рішати про свою власну долю.** Маючи сильне переконане, що упадок царського режіму в Росії і усталенє демократичних принципів внутрішної і заграничної політики викличуть в союзних демократіях змаганя до тривалого мира і братерства народів, провізоричне правительство поробить заходи, щоби союзники згодили ся на основу заяви з 9. цьвітня.

Друге: В переконаню, що побіда над Росією і її союзниками була би не лише причиною найбільшого нещастя для народу, але також опізнилаб, або може навіть зробилаб неможливим заключенє загального сьвітового мира на повисше наведеній основі, **провізоричне правительство є тої гадки, що російська революційна партія не може позволити, щоби німецькі війска знищили наших західних союзників і відтак кинули ся з цїлою силою оружа на нас самих. Розвинути принципи демократії в армії та розвинути її воєнні сили і то як на случай наступу так і оборони — се найважнїйша задача провізоричного правительства.**

Трете: Провізоричне правительство буде поборювати рішучо і безоглядно недостачі економічної орґанізації в державі через заведенє правильної контролї державної над продукцією, транспортованєм, виміною і розділюванєм средств поживи.

Четверте: Дальше з цїлою енерґією будеть ся робити всї можливі змаганя в цїли охорони робітників.

Пяте: Полишаючи полагодженє справи розділу земель поміж робітників конституційним зборам і роблячи в тій справі конечні приготованя, провізоричне правительство поробить всї можливі кроки, щоби забезпечити як найбільшу продукцію збіжа, потрібну для держави, і щоби на будуче уживанє землї було згідне з інтересами національної економії і робучих кляс.

Шесте: При уведеню в житє цїлого ряду реформ фінансових на демократичній основі провізоричне правительство зверне свою увагу спеціяльно на підвисшене безпосередних податків у богатших клясах — спадкова належність, оподаткованє надзвичайних воєнних зисків, реальностий і т. п.

Семе: Нове правительство буде робити з можливою скоростию і пильностию зусиля, щоби впровадити і розвинути демократичну згоду в самоуправі.

Осьме: Провізоричне правительство поробить всї можливі заходи, щоби в як найкоротшім часї скликати в Петроґрадї конституційні збори.

Президент Львов про задачі нового кабінету.

ПЕТРОГРАД, 20. мая. — Президент кабінету міністрів, кн. Львов, говорячи про крізу і будучу політику Росії, заявив:

„Правительство вважає своїм першим обовязком скріпити силу армії, щоби задержати землї, здобуті для обезпеченя себе, прогнати неприятеля і активно підпомогти алїянтів.

„Правительство вважає своїм обовязком, ясно і рішучо заявити бажане скорого мира. Колиж правительство говорить однак про мир без здобутків і відшкодовань, то заявляє також, що се не означає пасивну оборону.

„Нова Росія не позволить на те, щоби території, які з приводу каригідної байдужности давного правительства зістали втрачені, позістали під ярмом німецького мілїтаризму. Росія не може глядїти байдужно на долю Бельґії, Сербії і Румунії, анї не може забувати на свої обовязки супроти них. Росія не може своїм будучим поколїням лишити пятно нечесної держави.

„Теперішний спокій на боєвім фронтї, який дав німецькому канцлерови притоку до гадки про окремий мир, який принїс би Росії нечесть, мусить устати. Держава мусить сказати своє рішуче слово і кинути свою армію до боротьби".

Терещенко про заграничну політику Росії.

Міністер заграничних справ, Терещенко, покликуючи ся на політичну програму, проголошену новим правительством, вказав на потребу тїсної злуки зі союзними демократіями і сьвідомости обовязку, який Росія на себе отсим вкладає. Се стало тепер питанєм чести революції.

„З великим вдоволенєм мушу зазначити, — говорив дальше Терещенко — **що в нашій свобідній Росії помимо ріжниці в поглядах нема партії, нема нїодної орґанізації, як се мало місце в Росії реакційній, котра була би всилї вести пропаґанду за окремим миром.**

„Позістає однак ще одна справа, яка викликує пристрасти, а іменно справа договорів, заключених давним правительством, оголошеня котрих домагають ся. Після мого переконаня отсе домагане є мильне.

„Російська демократія мусить прийти до переконаня, що оголошенє таких договорів мусїло би довести до зірваня зі союзниками і спричинило би відокремленє Росії, що рівнало би ся початкови окремого мира, від чого якраз цїлий російський загал зі всею силою боронить ся. Російський нарід розуміє, що міжнародна війна може бути покінчена лише міжнародним миром. Нова Росія мусить глядїти наперед, а не назад.

„Дві нові події зайшли у війни: російська революция і виступленє до війни найбільшої республики, Злучених Держав. Супроти тих подій мусить зробити ся новий початок і нова Росія мусить доказати, що вона сповнить вірно взятий на себе обовязок спільної боротьби і взаїмної помочи.

„Армія зрозуміє, що вона бореть ся за те, що для неї є найдорожшим, та що пораженє знищило би здобуту свободу і нове житє.

„Було би злишним говорити під теперішну пору про заборчі пляни алїянтів яко небезпеку справедливого мира, коли землї Росії, Бельґії, Сербії, Франції і Румунії є в цїлости або в значній части в руках неприятеля".

—o—

Члени нового кабінету.

Кождому з поміж нових членів кабінету припадає ся висока честь, що був на засланю або у вязниці за свої політичні переконаня або за служенє справі свободи.

Пешехонов розпочав свою карієюру, будучи сїльським учителем. Його богато разів арештовано і увязнювано. В 1905 р. брав він чинну участь в революції. Його арештовано тодї яко члена делеґації, яка дня 10. сїчня удала ся до ґр. Вітте з просьбою, щоби не розстрілювали робітників.

Перевезев був засланий в 1904 р. до Архангельска. З приводу проголошеня амнестії повернув в 1905 р. зі засланя. Від 1906 р. був він оборонцем в кождім майже важнїйшім політичнім процесї. Його засуджено на рік вязниці за підписанє спільно з Керенським і Соколовом звісної резолюції в справі засуду Бейлїса.

Церетелї був засуджений Столипіном на довгі лїта тяжкої праці на Сибіри. Свободу відзискав він враз з многими прочими з приводу вибуху теперішної революції.

Скобелев сидів у вязниці 1915 р. за аґітаційну лїтературу проти правительства.

Авксентієв, заступник міністра заграничних справ, покінчив університет в Гайдельберґу (в Німеччині) і був свого часу професором на університетї в Москві. В 1905 р. його арештовано і заслано на Сибір, відки він утік і дотепер жив в Парижи. Він є великим прихильником алїянтів і є за активною обороною Росії перед німецькою реакцією.

ДОПИСИ.

З SEYMOUR, CONN.

Люди з камінним серцем.

Коли я прибув до Сімор, то зачав розглядати ся, як тут наш український нарід жиє і яку проявляє діяльність. От і дочув ся я, що тут в Сімор є аж три українські товариства: одно У. Н. Союза, друге соціялістичне, а трете товариство „Просьвіти" — читальняне. „Коли тут — думаю собі — є аж три наші товариства, то нам на „Український День" піде несогірше".

Прийшов день 21. цьвітня. Дивлю ся, а по улицях нема з пушкою ані одного члена з відділу У. Н. Союза, ані одного з товариства соціялістичного; ходять лише члени товариства „Просьвіти", читальняні.

Честь і слава Вам, члени тов. „Просьвіти", що Ви не пожалували труду і ходили та збирали, як мога, на таку добру ціль. Ви ходили цілий день в голоді, бо ніхто в Вас не мав нічого в роті майже через 15 годин.

А вам, панове члени з відділу У. Н. Союза і з соціял-демократичної партії, кличу: ганьба! Де ваша честь? Хибаж ви не Українці? Хибаж вам невідомі слова нашого незабутого Шевченка:

Страшно впасти у кайдани,
Умирать в неволї;
А ще гірше — спати, спати
І спати на волї,
І заснути на вік-віки,
І слїду не кинуть
Ніякого! Однаково —
Чи жить, чи загинуть...

А ви спите на воли і встиду не маєте! Дивіть ся: товариство „Просьвіта" щойно недавно завязало ся, а вже відограло два представленя; його всі члени працювали на „Український День" і назбирали на такім малім плейзї 200 долярів для тих наших бідних братів у старім краю, що так страшно потерпіли тай ще доси терплять з причини теперішної війни.

То ви, товариші називаєте себе Українцями, ще й соціялістами, а замісць взяти пушку і піти збирати жертви, то ви ходили помежи людий і шепталисьте їм в уха: „Не дай нічого жебракам"! І ви маєте серце в грудях?... Ох, які-ж ви погані виродки!

Принагідний гість.

З UTICA, N. Y.

Звіт з „Українського Дня".

Дорогі Братя і Сестри, котрі працювали на „Український День"! Ми, яко комітет з Ютіка, складаємо Вам сердечну подяку за Вашу щиру працю. Хоч нас така мала горстка працювала, то ми таки не занедбали народної роботи так, як приміром люди з цішанівського повіту. Їх тут є до 50. Один з них взяв пушку, але не пійшов з нею за жертвами, бо йому була милійша гра в пулї у сальоні ніж „Український День". Ми вже самі не знаємо, що то за дивні люди, а їх є таких більше, що повіддавали порожні лісти. Щоби був записав на ній хоч 5 центів — і того йому шкода. Видко, які з них щирі Українці...

Найбільшу участь в „Українськім Дни" брало у нас братство св. Петра і Павла, відділ 58 У. Н. Союза. Члени того братства як один, від наймолодшого аж до найстаршого, працювали від початку, скликали мітінґи і тримали ся дружно аж до останку. Честь їм!

Таксамо живу участь брала „Запорожська Січ".

Треба тут замітити, що п. М. Граб на першім мітінґу працював сильно ротом, а потому, на „Український День", то щоби був ходив зі сьвічкою, то би був не здибав його.

Всіх жертв на „Український День" в нашій місцевости зібрано $243.12 і ті гроші вислано 14. мая до Української Ради в Америці.

В. Лисогір, секр.

З HERKIMER, N. Y.

Відповідь напасникам.

В ч. 48. „Народної Волі" г. Д. Мерена пише, що геркімерський штубак вилляв всю свою мудрість і назвав мене блазном і т. п. і каже, що я вмію тільки своє імя набазґрати, а не допись уложити.

Отже знайте, г. Мерена, що я вашу історію дуже добре знаю. Не хотів я вам тої гіркої правди казати, але ви самі мене змушуєте до того. І так: Пишете, що ви були на посьвяченю церкви в Шенандоа і що ся церква була замкнена; але чому не скажете, через кого була замкнена?...

Але що з вас, г. Мерена, за панок, то я вам доведу ось-чим: Що за один Мерена був в Когус? Не ви, г. Мерена? Хто не хотів статута друкованого фонетикою, лише етимольоґією? Не ви, г. Мерена? І сказалисьте: „Я го поторгам і викину на сто вітрів". Чи не правда, г. Мерена? Отже що ви були в Когус? Кацап, зрадник українського народу, а як мені не вірите, то спитайте ся своїх знайомих в Когус, а то: п. Роцїцького, п. Недільського, котрого казалисьте невибирати до уряду, бо він Українець, п. Й. Дзямбу — се також сьвідомий Українець. І ви сьмієте називати себе сьвідомим Українцем?

Дальше, г. Мерена, як ви приїхали до Геркімер і виділисьте, що тут не маєте що зі своїм кацанством робити, то присталисьте до Українців і вступилисьте до нашої парохії, а навіть щедрі жертви сипалисьте до нашої церкви, але на ваше щастє ніхто, лиш я один знав, що з вас за зїлє, але я не хотів сего нікому казати, бо я думав, що ви пізнали правду і поправили ся, але, на жаль, так не стало ся.

Потім вступилисьте до геркімерських соціялістів-інтернаціоналів і тимсамим виступилисьте проти сьвященства і проти церкви, отже сталисьте відступником від нашої віри і перекіньчиком.

Дальше пишете, що ви, г. Мерена, більше зробили на поли народнім ніж я. Отже мірiймо. Пригадайте собі г. Мерена, „Український День", 21. цьвітня. Чи і тут ви були сьвідомий Українець? Коли ви замісць піти поміж чужинців і поінформувати їх про свій нарід, а притім зібрати деякі жертви, то ви взяли поліціянта і щирих робітників коло збираня жертв на наших голодуючих родимців в старім краю, а навіть наші українські женщини і сьвященика, тягалисьте по кортах, а ваші товариші казали, що ви є Росіянин, а ми Австріяки. Ви нас назвали попередно хрунями, а тепер назвіть себе: яке імя вам лицює?...

А що ви, г. Мерена, викликаєте якогось Кіндрата, хоч я виразно підписав ся „Конрад" — то потім видно, що у вас „не всі дома".

Я думаю, що для вас досить, хоч я ще дещо маю, але се на будуче. І памятайте, що не девятьох нас укладало сю допись, але я один — „штубак". І на другий раз не беріть ся до сварки і до бійки зі мною в сальоні, бо ще собі красше імя придбаєте, а се для бізнесмена „но ґуд"!...

Тепер черга на вас, містер Луцишин. Спитаю ся я вас: Чому ви нікого не чіпаєте, лише сьвященика? Недавно чіпалисьте о. Маланяка, без найменьшої рациї, а тепер нападаєте о. Уляницького, що о. Уляницький не є членом Української Ради. Чи о. Уляницький є членом Української Ради, чи ні, то ви в тім не маєте ані втрати ані зарібку. Лучше перестаньте свою бацьканину, сьвященства і церкви не чіпайте, але возьміть собі св. Письмо, яке є в вашій читальни і прочитайте собі, як Ісус Христос сказав до св. Петра: „Ти єси Петр і на тобі збудую церков мою, і ворог пекла її не переможе"! Отже памятайте, що ціле пекло, під проводом самого Люципера, церкви не переможе, а що зробить такий Антипко, як ви?

Я не мав гадки вас зачіпати, але що називаєте нас сьвічкогасами, то я вам скажу, що ми є сьвічкогаси в своїй церкві, а ви є сьвічкогасом в Дз. Беслава і в сальоні (або в корчмі, як ви назвали). І коли ви ще якийсь Українець, то памятайте: не ревіть по пяному в сальоні „Ще не вмерла", бо Україна не хоче пяної слави, лише тверезої. Памятайте, пане Луцишин, що „як до вас не пють, не натягайте шиї".

Отже, панове інтернаціонали, можете цаплати дальше свою дурійку і можете мене назвати не лише блазном і штубаком, але як хочете; я собі з того нічого робити не буду, бо кождий знає, що кацап на Українця ніколи добре не скаже, а ви то аж занадто показали свою сьвідомість і роботу на поли народнім.

А тепер спитаю ся вас, г. Мерена, хто більше зробив на поли народнім. Самі признаєте, що я! Бо я не кацап і не зрадник, але Українець.

Я ще вам маю досить доложити, але шкодую часу і місця в нашій часописи для таких панків як ви. Знайте, що сонце зайшло, а нім воно знов зійде, то роса очи виїсть.

Як би ви були не нападали на мою честь, то я вас був би не зачіпав. Тож памятайте: Хто під ким яму копає, сам в неї впаде!

Юстин Конрад.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ДО КАЛЕНДАРЯ У. Н. СОЮЗА НА 1918 РІК.

Календар У. Н. Союза, який розходить ся у многих тисячах примірників, є найліпшим середником до оголошувань поміж американськими Українцями. Хто має який бізнес, а залежить йому на тім, аби про нього знало як найбільше людий, повинен дати своє оголошенє до календаря У. Н. Союза. Ціни є вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 20.000 примірників. Ціла сторона, 34 кв. цалів коштує 18.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони дорозше, після умови. Пів сторони коштує 10 дол.; чверть сторони $5.00. Найменьше оголошенє може обіймати осьму часть сторони і коштує 3.00 дол. Хто хотів би в своїм оголошеню помістити також і фотоґрафію, чи то свою чи свого бізнесу, мусить прислати з неї готову до друку клїшу; коли ні, то поносить кошт виготовленя такої клїші з фотоґрафії, то значить, що його оголошенє буде о стільки дорозше коштувати, скільки винесе кошт виготовленя з фотоґрафії друкарської клїші.

Текст оголошень мусить находити ся в редакції по день 15. липня б. р. Гроші за оголошеня належить посилати рівночасно. Оголошеня на кредит безусловно не будуть друкувати ся.

З гори зазначуєть ся, що всякі оголошеня від фірм „лїкарських", що то лічать листовно на сотки миль, дальше оголошеня покутних „банкирів" без урядової запоруки, та всі такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнати, що вони є обчислені на ошуканство легковірних, не можуть бути поміщені в календарі У. Н. Союза.

Фотоґрафії Братств і Товариств. Відділи У. Н. Союза, а також кружки співацькі, театральні і т. п., котрі хотілиб, аби їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1918 рік, зволять їх прислати на адресу „Свободи" найдальше по день 15. липня б. р. Рівночасно просить ся прислати з фотоґрафією чек або моней-ордер, виписаний на імя „Свободи", на суму $5.00. Сї гроші ужиєть ся на покрите коштів виготовленя з фотоґрафії друкарської клїші. Місце в календари безплатно.

Всї письма належить адресувати:

„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Військова конскрипція розпічнеть ся аж 5. червня б. р.

Військова конскрипція в нюйорськім стейтї не відбуваєть ся тепер з ріжних причин. Ґовернор Вітман відложив конскрипцію аж до 5. червня б. р., коли її буде ть ся переводити в цїлій державі. Інтересовані будуть мусїли відповідати на слідуючі питаня:

1) Імя і назвиско. Вік.
2) Адреса мешканя.
3) Дата уродженя.
4) Чи ви є уроджений горожанин, чи натуралїзований, чи чужинець, або чи заявили ся приняти горожанство?
5) Де ви родили ся?
6) Коли ви не є горожанином, то до якого краю ви приналежні?
7) Чим тепер занимаєте ся?
8) В кого і де працюєте?
9) Чи маєте батька, матір, жінку, дитину низше 12 лїт житя, сестру або брата низше 12 лїт житя, які є цїлком залежні від вас?
10) Чи ви є жонаті, чи самотні? Яка ваша національність (race)? (Кажіть, що Ukrainian).
11) Яку військову службу ви перейшли? До якої степени (ранґи) дослужилисьте ся? При якім роді оружа були заняті? Кілько лїт? В котрій державі?
12) Чи бажаєте увільненя від військової служби? Подайте основні причини, чому?

В доказ, що відповіди на повисші питаня є правдиві, кождий мусить підписати своє повне імя і назвиско.

Новий закон про працю у Вест Вірджінії.

Кождий здоровий горожанин Вест Вірджінії між 16 і 60 роком житя мусить працювати бодай 36 годин тижнево. Так приписує новоухвалений закон стейту, який буде обовязувати кождого на час війни.

Розевелт розвязав свою „армію".

Бувший президент Розевелт оголосив 20. мая вечером заяву, що він звільняє від приреченя всїх, котрі заявили були готовість разом з ним відійти на боєвий фронт.

У своїй заяві Розевелт взиває своїх прихильників, аби вони в инший спосіб старались прислужити ся вітчинї.

Експльозія в фабрицї пороху в Юнґставн, О.

Експльозія в фабрицї пороху „Репоблик Айрон енд Стіл Компані" в Юнґставн, Огайо, яка лучила ся минувшої неділї в полудне, убила 4 особи, а 11 ранила. Великі кусні стали і зелїза розсипались на просторі чверть милї довкола фабрики.

15 днів арешту за зневагу англійського прапора.

Дж. Кодтель з Аннадел (громада Річмонд), Н. Й., дістав 15 днів арешту за се, що зірвав з вікна свого сусїда англійський прапор і подоптав його.

Нещасне подруже.

Перед чотирма роками оженив ся в Ню Йорку п. Собко Мазур, родом з Гайворонки, повіт Підгайцї, Галичина, з п. Марією Мандій, родом зі Слободи Золотої, повіт Бережани. Рік жили в згоді і ніколи не сварились, аж нараз чоловік забрав від жінки останній гріш, що ще був у неї в кишени і пропав без слїду, не звертаючи уваги на те, що полишив бідну жінку з малою дитиною. Думав сердега, що зазнає щастя з другою жінкою, яку обманув і взяв з нею шлюб аж в Коґус, Н. Й.

Стало ся инакше. По трох роках його неприсутности полишена ним жінка довідала ся про його місце побуту. Довідала ся, але що з того, коли у нього друга жінка. Справою заняв ся брат першої жінки, Яцко Мандій. Він зі сестрою вибрав ся до Коґус, Н. Й., і там розслїдивши цїлу справу, взяв полїсмана і в ночи 19. мая (минувшої суботи) арештував свого шваґра сплячого. А обі нещасні жінки зійшли ся разом мов рідні сестри та заплакали гіркими сльозами над своєю недолею.

Арештованого держать в арештї в Коґус. Де його відпровадять пізнїйше, покищо невідомо. Відомо лише, що кара буде не мала. Тамошний (в Коґус) судія заявив, що арештований дістане найменьше від 5 до 10 лїт тяжкої вязницї.

Се є наука для наших молодих дівчат, котрі, не знаючи добре мущини, виходять за нього заміж, лише тому, що він є гарний... — Василь Шарик.

Бахметєв не хоче признати нового правительства.

Бувший російський амбасадор в Злучених Державах, Юрій Бахметєв, заявив, що він остаєть ся раз на все в Злучених Державах, бо не може згодити ся з полїтикою нового російського правительства.

НОВИНКИ.

Ухвалюють скликати конституційні збори до Москви.

В Харкові на Україні відбули ся ґуберніяльні земські збори, на яких 46 голосами проти 19 ухвалено, щоби конституційні збори скликано до Москви.

Бесарабська ґубернія не хоче признати нового правительства.

Дня 2. цьвітня б. р. з Одеси телеґрафували до московського „Русского Слова", що бесарабська ґубернія не хоче признати нового правительства. Власти змушують селян ухвалювати резолюції проти нового правительства.

Засланців-чужинців не увільнено з Нариму.

Московське „Русское Слово" в телеґрамі з Нариму доносить, що нове правительство увільнило всїх засланих старим правительством людий, крім чужинців.

Австрійські підофіцири в Росії мусять працювати.

Бувший російський мінїстер війни, Ґучков, видав розпоряджене, силою якого всї молодші підофіцири австрійської армії, полонені в Росії, є змушені працювати. Таким чином змінили ся договори, заключені між Росією й Австро-Угорщиною, які казали, що полонені підофіцири не мають бути змушувані до працї. Своє зарядженє нове правительство оправдує тим, що давний договір Австро-Угорщина ломала, посилаючи російських підофіцирів до працї.

Число австрійських підофіцирів, полонених в Росії, перевисшає 45.000.

Самовбийство голови Каменця Подільського.

Міський голова Каменця Подільського, Турович, поповнив самовбийство під впливом сильного розстрою.

Посли другої державної думи повернули із Сибіри.

Дня 1. цьвітня б. р. до Петроґраду повернули соціял-демократичні посли другої державної думи, яких старе правительство було заслало на Сибір. Повернули слїдуючі: Церетелї, Макарадзе, Наґіх, Аникін, Анисимов, Лопатин і Виноградов.

Революціонер заступником команданта в Петроґрадї.

Мінїстер війни, Керенський, іменував поручника Козьмина заступником команданта воєнного округа в Петроґрадї.

(Козьмин був вибраний підчас революції в 1905 р. на президента „Красноярської республики" (на Сибіри). Опісля Козьмина засуджено на довголїтну вязницю, в якій перебував аж до вибуху теперішної революції).

Упадок чорносотенних ґазет.

Чорносотенні часописи в Росії падуть одна за другою. Недавно упала ґазета „Жизнь Волыни", а тепер упала „Земщина" і „Русское Знамя".

Убийник Штірка засуджений на смерть.

Віденський карний трибунал, як доносить телеґрама з Амстердаму, по короткій розправі засудив на кару смерти д-ра Фрідріха Адлера, який минувшого року убив австрійського премієра, ґрафа Штірка. Обжалуваний заявив, що своїм вчинком він хотів звернути увагу сьвіта на неможливі відносини в Австрії, именно на се, що від початку війни не було ніодного засїданя парляменту.

Сін-Фейнери жадають независимої Ірляндії.

Як звісно, на домаганя, які з ріжних сторін наспіли до анґлійського правительства, щоби вже раз полагодити ірляндську справу, премієр Анґлії, Ллойд Джордж, рішив ся скликати конвенцію, яка має заняти ся розвязкою сеї справи.

Рівночасно він виробив плян автономії Ірляндії, але без північної части, званої Ульстер. На се посипали ся голоси і рішучі протести зі всїх сторін, де лише жиє ірляндський нарід. Протестують проти сього ірляндські епископи, американські Ірляндці, а також ірляндська партія „Сін-Фейн". Останні рішучо протестують проти якоїнебудь автономії, жадаючи повної независимости для Ірляндії.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. К., Дітройт, Міш. — Горожанські папери нікому і ніколи не зашкодять, але їх тепер трудно дістати — бодай у деяких стейтах. Австрійських горожан до американського війска брати силою не можуть, хиба хто зголосить ся добровільно.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, подає до відома, що мітінґ відбудеть ся в пятницю, 25. с. м., о годині 7.30 вечером, в гали народній при ул. Ірі. Обовязком кождого члена на тім мітінґу явити ся, а коли ми є українськими патріотами, то постараймо ся привести з собою тих родимців, котрі ще не належать до жадної запомогової орґанізації і заохотити їх, аби вступили до своєї рідної орґанізації. Кілько то наших людий звуть себе патріотами, а належать до чужої, нераз і ворожої нам орґанізації. А прецінь народи цїлого сьвіта горнуть ся кождий до своєї нації, бо вони вже добре зрозуміли, що лиш добра, велика орґанізація може забезпечити не тільки істнованє одиниць, але й цїлої нації. Ми, Українці, повинні також се зрозуміти і тямити про свою будучність, та стати членами тої великої української родини, якою є Український Народний Союз. Тепер є добра нагода стати членом У. Н. Союза, бо приймаєть ся нових членів лише за половину вступного через цїлих три місяці. Отже самі дїти і жінки байдужних мужів кличуть і просять Вас: Вступайте в члени У. Н. Союза, бо не знаєте, де і коли смерть на Вас чекає, а ми лишимо ся без кавалка хлїба. — Т. Кухар, голова; Г. Баґрій, скарбник; Д. Дрозд, писар.

O. Ол.

Ходім до гаю.

Я щось хотів тобі сказати,
Але зустрів тебе й мовчу,
І все в думках кудись лечу,
Щоб т а м з тобою розмовляти,
Я мушу щось тобі сказати...

Ходім туди!... Ходім до гаю;
Там тихо, тихо, як у сні...
Там всі мої слова, пісні,
Там все, що я забув, згадаю...
Я т у т німий... Ходім до гаю.

БАЙДУЖНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ЖІНОЦТВА.

Всї йдуть вперед і всьо йде вперед. Людство поступає вперед, здобуваючи нові позиції в боротьбі з природою; народи здобувають нові місця в боротьбі за істноване; підносять голови закріпощені нациї; домагають ся красших умовин житя поневолені маси; навіть і женщини, які ніколи не мали своїх прав, навіть вони встають і домагають ся рівного, належного їм трактованя серед всесьвітної родини людства.

Жінка, яка від віків була рабинею свого мужа, була його слугою, зносила наруги і насьмішки, вона встає тепер і каже: **Ні! Я людина, сотворена жити і працювати. Але я хочу також нарівні зі всіми тішити ся житєм і бачити плоди своєї праці.**

Так сказала жінка Західної Европи й Америки. Але не лише вона сказала сї слова собі і цілому сьвітови. Сьвіт не узнає слів, сьвіт не зважає на слова. **Сьвіт хоче діл, праці і роботи! Меньше говорити, більше жадати, а ще більше працювати.** Отсе засади, які кождий повинен розуміти.

І женщина зрозуміла сю засаду. Женщина Західної Европи зрозуміла, що без праці вона не здобуде собі своїх прав і взяла ся до роботи. Вона заняла ті місця, до яких мущина не надасть ся. Сучасна жінка стала материю-виховавчинею народів Західної Европи. Жінка кинула ся також на поле науки, промислу і торговлї. А працюючи і причиняючись до поступу, жінка ставить мужеському сьвітови свої жаданя. **„Дайте нам рівні права, бо ми, працюючи разом з вами, заслугуємо на них".** — І їх жаданя почасти здійсняють ся.

Киньмо оком на карту Східної Европи. Придивім ся житю тамошної жінки. Придивім ся житю українського жіноцтва. Наші жінки працюють — нема що казати. Але за ту працю вони не дістають ніякого признаня — ані від сьвіта, ані навіть від своїх.

Суспільність, якої би вона нациї не була, жадає від жінки не лише домашної праці, але також праці для народу. Такsamo **українська суспільність жадає від свого жіноцтва бодай трохи праці для свого народу. Годі вже дальше сидіти в хаті і не знати, що в сьвіті дієть ся.**

Яка-ж повинна бути праця української жінки тепер? — Ми мусимо починати всю реформу від основ, бо наше жіноцтво стоїть на найнизшій степени розвитку. Початки тяжкі, але на се не треба зважати. Їх треба мужно поконувати і бороти ся, доки не станемо на відповідній степени.

Чого жадає тепер від нашого жіноцтва українська суспільність? — Жадаємо, щоби наше старше жіноцтво забирало ся до самообразованя. **Читати історію України, історію рідного народу. Нехай кожда жилка нашої жінки пересякне українською кровю, нехай грудь наповнить ся українським духом, нехай серце захопить ся вірою в щасливу будучність українського народу; — і українською кровю плекати свої діти, в українськім дусї і вірі виховувати маленькі поколїня.** А вони виростуть і стануть до праці на рідній ниві, до боротьби за права свого народу і за щастє української жінки.

Українське жіноцтво не виступило ще доси до праці на широкім народнім горизонтї. Але се безпроволочно повинно наступити, коли й українська жінка не хоче остати ся позаду жінок цілого сьвіта.

ВАЖНА НОВИНА
для шкіл українських.

Ділимо ся відомістю, що вийшла з друку дуже пожадана і потрібна книжка

ЧИТАНКА ШКІЛЬНА
для третої і четвертої кляси.
Ціна 50 центів.

Замовленя принимає
UKRAINIAN BOOK STORE,
439 North 6th Ave., Scranton, Pa.

ЖІНОЧА ЮНІЯ В НЮ ЙОРКУ.

Заходами товариства „Січ" в Ню Йорку засновано жіночу орґанізацію під назвою „Юнія українських дівчат і жінок в Ню Йорку", котрої перші загальні збори відбули ся 26. цьвітня б. р. Що українське жіноцтво розуміє орґанізацію, нехай послужить факт, що вже на перших зборах приступило до Юнії 60 дівчат і жінок.

Вибрано уряд, до якого увійшли: М. Ільків, предсїдателька; Стеф. Абрагамовська, заст. предс.; Евг. Костецька, скарбник; Юст. Римар, заст. скарбника; М. Головсївна, писар; Анаст. Андрухів, заст. писаря.

Місячна вкладка 25 центів.

Ся Юнія має на цїли зорґанізувати всї українські дівчата і жінки в Ню Йорку і околици, переважно ті, що працюють по „плейзах", та візвати до такої орґанізації всї українські дівчата в Америці, як також дівчата инших славянських народів, та разом зажадати від своїх „панів-хлїбодавцїв": а) меньше годин праці; б) більше платнї; в) свобідного часу до науки; г) кожда неділя вільна від праці.

Наші „пани-хлїбодавцї", коли довідають ся, що їх „слуги" орґанізують ся у висше згаданих цїлях, то — будьмо певні — що без нашого страйку наші жаданя будуть узгляднені. Про невдачу нашої боротьби не може бути найменьших сумнївів, бо „ґрінорки" тепер не приїзджають з Европи, а з тих, що ще працюють, богато виходить заміж, і тому було би грїхом не використати сеї хвилї, найвідповіднїйшої на нашу побіду.

Є нагода заробити трохи гроша, є нагода поставити себе нарівнї з людьми, до котрих покищо ми зачисляти себе не могли, бо ми без орґанізації не варта нічого. Тож берім ся до діла, поки ще не запізно! Кожда з Вас нехай вступить до своєї Юнії, для поліпшеня своєї долї і для загального добра. Зрозуміймо, що лише в злуцї наша сила, а в силї наша побіда!

Тому кличемо до Вас, українські дівчата: Котрій з Вас не лицює імя „скеб", приходіть на слїдуючі збори нашої Юнії, котрі відбудуть ся в **четвер, дня 24. мая с. р., в церковній гали, 28 Іст 7-ма ул., о 8-мій годині вечер.**

М. Головсївна, секр.

АФОРИЗМИ.

—o—

Приставанє з добрими людьми вносе любов чесноти; хто з лихими пристає, той себе губить і руйнує.

—o—

Три четвертих жалощів, се лише дурниці.

—o—

Сьвітло осьвічує тїло, а наука душу. — (Арістотель).

АНТ. П. ЧЕХОВ.

СТАРІСТЬ.

—o—

Архітект, статський совітник Узелков, приїхав у своє рідне місто, де його покликано до реставрації цвинтарної церкви. В сім місті він родив ся, учив ся, виріс і женив ся, але коли виліз з ваґона, він ледви пізнав його. Всьо змінило ся... Вісімнайцять лїт тому назад, як він переселив ся в Петербург. На тім, приміром, місци, де тепер стоїть зелїзничий дворець, хлопцї ловили сусликів; тепер при вїздї на головну улицю стоїть чотироповерхова „Вѣна*) съ номерами", а тодї тут тягнув ся гидкий, сїрий пліт. Але анї плоти, анї доми — нїщо так не змінило ся, як люди. З відповідий готелевого слуги Узелков дізнав ся, що більше ніж половина тих людий, яких він памятав, вимерло, обіднїло, пійшло в забутє.

— А Узелкова ти памятаєш? — запитав він про себе старого слугу. — Узелкова, архітекта, що з женою розводив ся... У него був ще дім на Свиребєївській улиці... Певно тямиш!

— Не тямлю.

— Як би ти мав не тямити. Голосна була справа, навіть всї ізвощики знали. Пригадай лише собі! Розводив його з жінкою адвокат Шапкін, злодюга, звісний шулер, тойсамий, якого в клюбі висїкли...

— Іван Николаїч?

— Ну, так, так... Чи живий він? Умер?

— Живі, слава Богу! Вони тепер нотарем і контору держать. Гарно живуть. Два доми на Киртичній улиці. Недавно дочку заміж видали...

Узелков перейшов ся з угла в угол, подумав і рішив ся, задля нудьги, побачити ся з Шапкіном. Коли він вийшов з гостинниці і тихо поплів ся на Киртичну улицю, було полудне. Шапкіна він застав у конторі і ледви пізнав його. Зі стрійного колись, звинного пареня, з поворотним, безличним, вічно пяним лицем, Шапкін перемінив ся в скромного, сивоволосого, похиленого старця.

— Ви мене не пізнаєте... забули... — почав Узелков. — Я ваш давнійший клієнт, Узелков...

— Узелков? Який Узелков? Ах!

Шапкін пригадав собі, пізнав і здеревів. Посипали ся оклики, питаня і спомини.

— Ось, не очікував! Ось не думав! — заскомлів Шапкін. — Чи угостити чим? Хочете шампана? А може устриць бажаєте? Голубчику мій, скільки я у вас грошенят перебрав у свій час, що й угощеня не придумаю...

— Будьте ласкаві не трудіть ся, — сказав Узелков. — Менї ніколи! Менї зараз треба їхати на кладовище, оглянути церкву: Я взяв роботу.

— І знаменито! Закусимо, випємо і поїдемо разом. У мене прегарні конї! І повезу вас і зі старостою познакомлю... всьо уладжу... Та чомуж ви, ангеле, немов би сторонитє від мене, боїте ся? Сядьте близше! Тепер вже нема чого бояти ся... Хе хе!... Раньше, дійсно, поворотний парень, сьмілий мущина... нехай ніхто близко не підходить, а тепер тихше води, низше трави; постарів ся, рідню завів... діти є. Вмирати пора!

Приятелї закусили, випили і парою коний поїхали за місто, на кладовище.

— Так, був час! — згадав Шапкін, сидячи в санях. — Згадаєш і прямо не віриш. А тямите, як ви з вашою женою розводили ся? Вже майже двайцять лїт минуло, і мабуть, ви всьо забули, а я тямлю, немов би вчера вас розводив. Парень з мене був неабиякий, казуїст, крутїй, шибай-голова... Так бувало рву ся, щоби схопити якунебудь круту справу, особливо, як гонорар гарний, як приміром, у вашім процесї. Що ви менї тодї заплатили? Пять — шість тисяч? Ну і як тут крови не псувати? Ви тодї поїхали у Петербург і цїлу справу кинули в мої руки: роби, як знаєш! А покійниця ваша жінка, Софія Михайлівна, хоч і з купецького дому, а була горда і самолюбна. Підкупити її, щоб вона на себе вину приняла було тяжко... дуже тяжко! Приходжу бувало до неї, в цїли переговорів, а вона як побачить мене, кричить до покоївки: „Маша, прецїнь я веліла тобі не приймати підляків!" Я вже і так і так... і письма їй пишу і стараюсь ненадійно стрінути — не йде. Треба було робити через трету особу. Довго я клопотав ся з нею, і лише тодї, як ви згодили ся дати їй десять тисяч, піддала ся... Десять тисяч не видержала, не устояла... Заплакала, в лице менї плюнула, але згодила ся, приняла вину!

— Здасть ся, вона взяла від мене не десять, а пятнайцять тисяч, — сказав Узелков.

— Так, так... пятнайцять, помилив ся! — змішав ся Шапкін. Впрочім дїло минуле, нема потреби таїти гріх. Я їй дав десять тисяч, а остатних пять я у вас на свою користь виторгував. Обоїх вас обманув... Дїло минуле, нема чого соромити ся... Та і з кого-ж менї було брати, Борисе Петровичу, як не з вас, судіть самі... Ви були чоловіком богатим, ситим... З добра ви женили ся, з добра розводили ся. Наживали ви безлїч... Памятаю, з одного контракту ви здерли двайцять тисяч. З кого-ж тягнути, як не з вас? Так і признаю ся, завість мучила... Ви, коли хапнете, перед вами шапки скидають, а мене, бувало, за рублї і січуть, і в клюбі по щоках бють... Ну, та по що згадувати? Пора забути.

— Скажіть, будьте ласкаві, як жила опісля Софія Михайловна?

— З десяти тисячами? Дуже лихо. Бог її знає, чи горячка така на неї напала, чи гордість і совість почали мучити, що за гроші продала себе, чи, що можливе, любила вас, чи знаєте, почала запивати ся. Пиянство, гульба до безтями. Заїде в товаристві до трактієрнї і не то, щоби пити портвейн, або щонебудь локшого, а то забагаєть ся їй пити коняк, щоби палило, щоби в одур кидало.

— Так, вона була ексцентрична. Натерпів ся я від неї. Бувало обидить ся за щонебудь і починає давати нервам волю. А опісля що було?

— Минає недїля, друга... Сиджу я у себе дома і щось там пишу. Нараз отворяють ся двері і входить вона... пяна... „Возьміть, каже, назад прокляті ваші гроші!" і кинула менї в лице пачку. Не видержала, значить! Я позбирав гроші, зчислив... Недоставало пяти соток. Лише пятьсот успіла прогуляти.

— Деж ви поділи гроші?

— Дїло минуле... нїчого не таїть ся... Розумієть ся, що взяв їх собі! Що ви на мене так поглянули? Заждіть, що ще дальше буде. Цїлий роман, психіатрія. В два місяцї опісля приходжу я раз ночию до себе домів пяний, гидкий. Запалюю огонь, а у мене на канапі сидить Софія Михайловна і також пяна, в дивнім розположеню, якась дика, немов би з дому божевільних утїкла... „Давайте, говорить, менї назад мої гроші, я роздумала ся. Як падати, то вже падати, як слїдує, до краю! Повертайте ся, підлюго, давайте гроші"! Скандал.

— І ви да... дали?

— Дав, памятаю, десять рублїв.

— Ах! ну чи можливе? — зморщив ся Узелков. — Коли ви самі не могли, або не хотіли їй дати, то було менї написати... І я не знав! А? І я не знав!

— Голубчику мій, на що менї було писати, коли вона сама вам писала, як опісля лежала в шпиталю?

— Впрочім, я так був занятий новим вінчанєм, так клопотав ся, що менї не до листів було. Але ви безжурний чоловік, ви антипатії до Софії не відчували, чому ви їй не подали руки?

— На тепершну міру годї мірити, Борисе Петровичу. Тепер ми так думаємо, а тодї цїлком инакше думали. Тепер я їй, може бути, і тисяч рублїв дав би, а тодї і тих десяти... жаль було. Погана історія! Треба забути... Але ось ми і приїхали...

Санї задержали ся біля воріт кладовища. Узелков і Шапкін вилїзли з саний, вийшли у ворота і пійшли в напрямі по довгій, широкій алеї. Обнажені вишневі дерева і акації, сїрі хрести і памятники були посріблені інеєм. В кождім платочку снїгу відбивав ся ясний, сонїчний день. Пахло, як взагалі пахне на всїх кладовищах: ладаном і сьвіжо викопаною землею.

— Гарненьке у вас кладовище, — сказав Узелков. — Цїлком як сад!

— Так, лише шкода, що злодії крадуть памятники. А ось за тим зелїзним памятником, що на право, похоронена Софія Михайловна. Хочете поглянути?

Приятелї повернули на право і по глубокім снїгу направили ся до зелїзного памятника.

Ось тут — сказав Шапкін показуючи на маленький памятник з білого мармора. — Якась чемна душа на її могилї памятник виставила.

Узелков зняв поволи шапку і показав сонцю свою лисину. Шапкін, глядячи на него, також зняв шапку і друга лисина заблисла на сонцю. Довкола була тишина гробова і воздух був мертвий. Приятелї глядїли на памятник, мовчали і думали.

— Спить собі — перервав мовчанє Шапкін. — І горя їй мало, що вину на себе приняла і коняк пила. Признайте ся, Борисе Петровичу.

— До чого? — запитав непривітно Узелков.

— А до того... Як не погане минуле, то все таки воно лїпше ніж се. І Шапкін показав на свою сивину.

— Бувало і не думав про годину смерти... Стрінути ся зі смертию, так, здасть ся, давнїйше йшов би з нею в заклад, що не переможе мене, а тепер... Ну, та що!

Узелковом заволодів смуток. Йому нараз захотїло ся плакати, так пристрасно, як колись-то хотїло ся любови... І він відчував, що сей плач вийшов би у него сердечним і осьвіжуючим. На очах виступили сльози і вже за горло стискало, але рядом стояв Шапкін і Узелков соромив ся виявити при сьвідкови малодушність. Він бистро повернув назад і пійшов до церкви.

Лише в дві години опісля, коли перевів переговори зі старостою і оглянув церкву, він найшов відповідну хвилину, коли Шапкін заговорив ся зі сьвящеником, і побіг плакати... Підкрав ся він до памятника тайком, як злодій, що хвилї оглядаючи ся. Маленький білий памятник глядів на него задумчиво і так невинно, як би під ним лежала дівчина, а не нещасна розведена жінка.

„Плакати, плакати" — думав Узелков.

Але хвиля для плачу вже минула. Як не мружив очима старець, як не настроював себе, а сльози не текли і не стискало за горло... Постоявши десять мінут, Узелков махнув рукою і пійшов шукати Шапкіна.

*) Відень.

Патріотичний обовязок

Добра нагода на поміч!!

Удар до покінченя війни!!

Підпишіть ся нині на

БОНД ПОЖИЧКИ СВОБОДИ

Се є гіпотека (морґеч) на Злучених Державах, як приносить 3½% відсотків, платних піврічно.

ОДИН ДОЛЯР

потрібний на те, щоби започаткувати підписку на 50-доляровий бонд.

Маєте його сплатити до 30. серпня 1917.

Поспитайте якогонебудь баннира, почтмайстра, єнє пресового аґента або купця.

Він дасть Вам близші поясненя!

За пораду і поміч в тій справі не платить ся нїчого

ЗРОБІТЬ СЕ ЗАРАЗ НЕ ВІДКЛАДАЮЧИ

TREASURY DEPARTMENT,
1917 Liberty Loan—Form No. 1.
Loans and Currency.

LIBERTY LOAN.

APPLICATION FOR BONDS.

This application should be transmitted through the subscriber's bank trust company, or other agency acting on his behalf, or it may be filed direct with the Federal Reserve Bank of his district or the Treasury Department at Washington.

Dated________

To the Secretary of the Treasury:

According to the terms of Treasury Department Circular No. 78, dated May 14, 1917, the undersigned hereby apply for $________ par value of the 15—30 Year 3½ Per Cent Gold Bonds of the United States, and agree to pay and accrued interest for any bonds alloted on this application. The sum of $________ is inclosed, being 2 per cent on the amount of bonds applied for (or payment in full for the one $50 or the one $100 bond applied for).

Signature of subscriber, in full, ________

Address—Number and street, ________

City or town, ________

County, ________ State, ________

NOTE.—It is desirable that the following information be furnished by the applicant:

1. If full payment is to be made before final installment date indicated in the circular, what will be the date of such full payment?________

2. If it is expected that future payments will be made by check, upon what bank or trust company will such checks probably be drawn?

Name of bank or trust company: ________

Address: ________

3. What, if any, particular denominations of interim certificates are desired?________

4. Through what, if any, bank or orther agency is this application transmitted? ________

Ніколи передтим не було щось подібного, як поклик о підписуванє Пожички Свободи 1917 р.

Причини і наслїдки сеї пожички є і будуть ріжнородні. Вона послужить передівсім до віднесеня побіди у сїй війнї за свободу, демократію і вільність.

Вона без найменьшого сумнїву принесе скорий конець нищеню людського житя і майна, яке тепер довершуєть ся в такій мірі, якої не знає історія.

Вона буде товчком до утвореня тривалого мира в цїлім сьвітї.

Условя Пожички Свободи 1917 р. є того рода, що кожда доросла людина нашого краю зможе дати незбитий доказ льояльности й патріотизму через безпроволочну підписку.

А вкінци популярна участь у тій пожичцї буде мати тенденцію утвореня правдиво національного почутя американізму, яке злучить ріжні народности нашої великої републики в одну найбільшу націю на сьвітї.